

K V I N D E R O G I S L A M

En emneliste fra
biblioteket

K V I N D E R O G I S L A M

Bøgerne i denne pjece handler om piger eller kvinder med anden etnisk baggrund end dansk, som på forskellig vis kan siges at være undertrykt af islamisk familie eller samfund. Ude i verden, eller her i Danmark.

Kvindeundertrykkelse kan være mange ting, afhængigt af øjnene, der ser. Danske kvinder kan også føle sig undertrykt, f.eks. af hustruvold eller seksualisering. Men når vi taler kvindeundertrykkelse, vil de flestes første tanke være at vende blikket udad, væk fra de danske rødder, og automatisk rettes blikket mod den muslimske verden. Det gør derfor også denne pjece – for at se på **fakta, myter, fordomme og debatter**.

Der er mange bøger, som peger på islam som kvindeundertrykkende – og mange bøger gengiver det **islamiske kvindesyn**, hvor det er allermest fundamentalistisk. Heldigvis er der også nogle, som ser på nye tendenser, for der er grøde i religionsopfattelsen. Blandt andet er der gang i bevægelser hen imod at gøre **islam fri af gamle traditioner** og koble religionen til en demokratisk samfundsopfattelse.

Kvindeundertrykkelse blandt andre end etniske danskere forklares ofte med **kultur og religion**, mens det, der sker blandt etniske danskere, forklares med sociale eller psykologiske årsager. Dét er en forenkling. F.eks. vil vi jo ikke forklare dansk hustruvold eller incest med at det er 'dansk kultur'. Omvendt vil et **tvangsægteskab** oftest forekomme i socialt belastede familier.

Generationskonflikter betragter man i Danmark som et naturligt stadie i den

unges frigørelse fra forældrene – men når der drejer sig om etniske minoritetsfamilier, får kultur og religion pludselig en meget fremtrædende plads.

Der findes en lang række biografier om tvangsægteskab, **æresdrab, omskæring o.s.v.** De kommer frem på skærmen, når vi søger under emnet 'islam' og 'kvindeundertrykkelse'. Det er godt, at disse historier bliver fortalt. De giver nogle vidnesbyrd om, hvordan kvindeundertrykkelse stadig eksisterer i et vældigt omfang rundt omkring i verden, og at det kan betale sig at **kæmpe for sin frihed**.

Megen af den undertrykkelse, vi støder på i disse bøger, bygger dog ikke på **islam** – men på ældgamle traditioner. Mange muslimer jorden over legitimerer disse traditioner med islam, men de, der læser koranen i dag ved, at islam og (de fleste?) kvindeundertrykkende traditioner kan skilles ad. Nogle kvinder opfatter sågar **islam** som deres bedste våben i **kampen mod undertrykkelse**; f.eks. er tvangsægteskab en tradition, som Koranen forbyder.

Der findes også masser af kvinder, der ikke føler sig undertrykt, selvom deres liv måske bygger på andre værdier end dem, vi kender i Vesten. De historier fortælles langt sjældnere. Vi savner flere kvinders historier om, hvordan de finder deres egne veje i denne nye komplekse verden.

De historier, der er mest kød på, er selvfølgelig dem, der indeholder noget drama – og måske også dem, der bekræfter vores forestillinger. De bøger er der flest af på **biblioteket**, og der er også flest af dem i medierne og i dansk politik.

Det tegner et billede af, at **virkeligheden** ser sådan ud for de fleste. Men det er faktisk omvendt. De fleste forældre elsker deres børn. De fleste børn elsker deres forældre. De fleste ægtefæller elsker vist da også hinanden. Og mange finder faktisk fælles løsninger på deres indbyrdes problemer. Det skal vi huske, når vi læser: Man kan godt blive forført af dramaerne.

Selvom historierne er oplevede, er mange af dem skrevet med et envejsblik; set ud fra offerets skæbne. Ofte har en fortælling flere ansigter, ligesom den har modfortællinger, som bare ikke bliver fortalt. Dramaet er altid **den bedste fortælling** – det skal man huske, inden man dømmer et folk, en kultur eller en religion på nogle enkelte historier. Så **læs** fortællingerne, **føl** med kvinderne, **skrig**, **græd** og **lad dig provokere** – men vend så bagefter et par tanker om, at virkeligheden ikke er entydig.

Man skal ikke negligere undertrykkelse. Men man skal også se dens modbilleder. Heldigvis er der skred i **kvindesyn og traditioner** kloden over, hvor traditioner mødes og påvirker hinanden. Dét findes der heldigvis nogle gode bøger om, så vi kan se, at kultur og tradition ikke er statisk, men foranderlig – **og mulig at påvirke!**

Marianne Nøhr Larsen
Antropolog
Center for Integration
www.center-for-integration.dk

ISLAM SET GENNEM FORSKELLIGE ØJNE

Brooks, Geraldine
SLØR OG BEGÆR

Gyldendal, 1995. 304 sider.
(30.172)

Veloplagt bog om hvordan kvinder i forskellige dele af Mellemøsten manøvrerer på grænsen mellem streng moral og erotiske spil. Desuden indgang til dele af islam og dens historie – og til de store spørgsmål om, hvorfor nogle kvinders verden er skjult bag tørklæder.

Carøe Christiansen, Connie
AT VÆLGE SLØRET

Sociologi, 1994. 120 sider.
(30.172)

På baggrund af interviews med kvinder i København, Kairo og Istanbul analyserer forfatterne, hvorfor kvinder vælger sløret som en politisk, kulturel eller religiøs markering.

Khader, Naser
ÆRE OG SKAM

2. udg. Borgen, 2003. 324 sider.
(29.7)

En introduktion til islam, islamiske familiemønstre og de mellemøstlige ære-skambegreber. Bogen er systematisk og indeholder mange informationer. Dog må man have i mente, at forfatteren ikke selv er troende muslim og derfor har en kritisk tilgang til islam.

MUSLIM

Hans Reitzel, 2002. 302 sider.
(29.7)

Besøg hos 8 muslimske kvinder i 8 forskellige dele af verden. Interviewene om ægteskab, kærlighed, tro og tvivl afspejler store forskelle på det at være muslim. Bogen indeholder velfunderede baggrundsafsnit om religiøse og politiske forhold i kvindernes hjemlande.

Rasmussen, Nina
ALENE I IRAN

Rosinante, 1999. 355 sider.
(48.217)

Iført den påbudte tilsløring og med det hemmelige politi i hælene rejser globetrotteren rundt i præstestyrets Iran, hvor hun modtages med åbne arme i alle samfundslag.

Seierstad, Åsne
**BOGHANDLEREN
FRA KABUL**

Gyldendal, 2002. 268 sider.
(98.218)

Foråret efter Talibans fald tilbragte den norske journalist hos en afghansk familie. Trods faderens vestligt orienterede opfattelse af demokrati lever familiens kvinder stadig under strenge traditionelle forhold.

FIND
ALLE FILMENE
OG BØGERNE PÅ
www.bibliotek.dk

UNGE MINORITETSKVINDER I DANMARK

ALLAHS PIGER

Aschehoug, 1996. 206 sider.
(30.1645)

8 unge kvinder med muslimsk baggrund fortæller om ægteskab og seksualitet, smerte og ensomhed, men også om ønsker og drømme om at skabe deres eget liv som frie og uafhængige danske kvinder på baggrund af den islamiske kultur.

Hedegaard, Mariane AT BLIVE FREMMED I DANMARK

Klim, 2003. 203 sider.
(37.363)

Interviews og psykologisk analyse af, hvordan tyrkisk-danske unge oplever deres skolegang, identitet og fremtid. Bogen ser bl.a. på modsætninger i forældrenes, skolens og børnenes egne holdninger og forventninger til skolegang og fremtid.

Mørck, Yvonne BINDESTREGSDANSKERE

Sociologi, 1998. 325 sider.
(30.1645)

Et vægtigt bidrag til integrationsdebatten med beretninger om køn og generationer fra det multi-

kulturelle Danmarks unge 'bindestregsdanskere'. Introducerer desuden centrale teorier om manøvrer mellem tradition og modernitet.

NYT LAND – NYE ROLLER

Ligestillingsafdelingen, 2000. 95 sider.
(30.171)

Findes på: www.ligestillingsminister.dk/Files/PDF/nytland.pdf

Antologien diskuterer kønsspecifikke problemstillinger i hver af livets faser. Fokus på kvinder og kønsroller i barndom, ungdom, uddannelse, ægteskab, arbejde og det politiske liv. Berører generel diskrimination i Danmark.

Nøhr Larsen, Marianne DE SMÅ OPRØR

Hans Reitzel, 2004.
Udkommer i maj

Om at møde etniske minoritetspiger der, hvor de er. Bogen giver indblik i pigernes familiebaggrunde samt deres vilkår og strategier i det danske samfund. Den samler op på erfaringer fra socialt og pædagogisk arbejde med etniske minoritetspiger og deres familier og gennemgår nyere viden på feltet.

ARRANGEREDE ÆGTESKABER, TVANGSÆGTESKABER OG ÆRESDRAB

Nøhr Larsen, Marianne ELSKER – ELSKER IKKE

CDR-Forlag, 2000. 175 sider.
(30.1751)

En række etniske minoritetskvinder fortæller om deres holdninger til og erfaringer med kærlighed og arrangerede ægteskaber. Bogen giver bl.a. et billede af, at et arrangeret ægteskab kan bygge på andet end tvang. Velegnet til undervisningsbrug – opgavehæfte til fri kopiering.

Sareen, Manu NÅR KÆRLIGHED BLIVER TVANG

People's Press, 2003. 237 sider.
(30.1751)

Vægtigt debatoplæg om generationskonflikter og tvangsægteskaber blandt indvandrere og flygtninge i Danmark. Indeholder anvisninger på teknikker for socialarbejdere i mægling og konfliktløsning mellem etniske minoritetsgrupper og deres børn.

Wikan, Unn ÆRE OG DRAB

Høst, 2003. 285 sider. (34.38)

Et grundigt bidrag til forståelsen af æresdrab med udgangspunkt i sagen om Fadime, en svensk-kurdisk kvinde, der blev dræbt af sin far i Sverige 2002. Bogen giver et indblik i ære-skam begreberne.

DE OPLEVEDE DET SELV

Briggs, Jack
JACK OG ZENA

Høst, 1998. 241 sider.

(99.4 Briggs Jack)

Fortælling om to unge, der med store omkostninger forelsker sig på tværs af religiøse og kulturelle baggrunde.

Rashid, Rushy
BAG SLØRET

People's Press, 2003. 371 sider.

(99.4 Rashid, Rushy)

En 'blandingskulturel succeshistorie' om Rushys og Jens Harder Højbjergs' ægteskab, der formår at kombinere respekten for Rashid-familiens pakistanske og islamiske værdisæt med de valg, ægteparret tager på tværs af traditioner.

Rashid, Rushy
ET LØFT AF SLØRET

Gyldendal, 2001. 287 sider.

(99.4 Rashid, Rushy)

Selvbiografi af den dansk-pakistanske journalist opvækst og rejse gennem flere fortrudte arrangerede ægteskaber. Bogen giver et indblik i, hvordan forfatteren manøvrerer mellem sine egne livsmål og kærligheden til sine forældre.

Svane, Elisabeth
SIBEL

Ekstra Bladet, 2002. 191 sider.

(99.4 Sibel)

Beretning om en dansk-tyrkisk pige, som bryder med sin familie for at undgå tvangsægteskab.

ISLAM I DANMARK

AT VÆRE MUSLIM I DANMARK

Anis, 2003. 287 sider. (29.7)

15 bidrag af forskere og forfattere, som hver især afdækker en flig af aspekter ved danske muslimers liv. Bl.a. Üzeyir Tireli om forestillinger om "muslimsk børneopdragelse".

DEN GENERENDE FORSKELLIGHED

Hans Reitzel, 1999. 273 sider.

(30.12)

Med baggrund i interviews og avisartikler analyseres danskerens ambivalente forhold til indvandrere.

ISLAM I BEVÆGELSE

Red. af Mona Sheik m.fl.

Akademisk Forlag 2003, 279 sider.

(30.1645)

En række eksperter, herunder unge nydanske muslimer, besvarer kritiske spørgsmål om troende muslimers forhold til fædrelandet, demokratiet og grundloven. Bogen er et opgør med statiske billeder og giver nye perspektiver på debatten om islam og Vesten.

FILM

EAST IS EAST

Storbritannien, 2001. 92 minutter.
(77.7)

Herlig engelsk komedie om en pakistansk far, hvis ægteskabsplaner for de syv børn mislykkes.

GHETTOPRINSESSE

Danmark, 1999. 41 minutter.
(30.1645)

Film fra Avedøre Stationsby om tyrkisk-danske Yagmur og danske Vivi, som er slyngveninder – men hvis liv snart går forskellige veje.

JALLA! JALLA!

Sverige, 2000. 96 minutter.
(77.7)

Humoristisk debutfilm af svensk-libanesiske om arrangerede ægteskaber og generationskonflikter i dagens Sverige.

NONNERNES HUS

Danmark, 2000. 20 minutter.
(30.17284625)

Film fra Burkina Faso om nogle piger, der flygter til et nonnekloster for at undslippe tvangsægteskaber. I nonnernes hus venter de på, at familien accepterer deres valg, mens de beder til Gud og flirter med tanken om den eneste ene.

REJSEN TIL KANDAHAR

Iran, 2001. 81 minutter.
(77.7)

Iransk/fransk spillefilm om en afghansk flygtning, der vender tilbage til sit hjemland for at forhindre sin søster i at begå selvmord.

PÅ NETTET

www.faktalink.dk

Elektronisk tidsskrift med gratis adgang fra bibliotekerne. Artikler om bl.a. tvangsægteskab, æresdrab, omskæring, tørklædeforbud og islamiske retninger.

www.finno.dk

Information for etniske minoriteter i Danmark. Links til bl.a. foreninger. Særlig side for kvinder.

www.islam.dk

Baggrund, nyheder og debat.

www.islamstudie.dk

Islamisk studiebogssamlings hjemmeside, der præsenterer artikler, kronikker, bøger og foredrag med temaer som f.eks. familie, kønsroller og islams udvikling indenfor Europa.

Abdel, Mona
MOD MIN VILJE

AMAN
(99.4 Aman)

Dirie, Waris
ØRKENBLOMST
(99.4 Dirie)

Khouri, Norma
FORBUDT KÆRLIGHED
(99.4 Dalia)

Latifa
MIT STJÅLNE ANSIGT
(99.4 Latifa)

McFadyen, Schukrana
**KÆRLIGHEDENS
TO ANSIGTER**
(99.4 McFadyen)

Mernissi, Fatima
GRÆNSELØSE DRØMME
(99.4 Mernissi)

Rai, Bali
**TVANGSÆGTESKAB
– GLEM DET!**

Sahebjam, Freidoune
DE STENEDE HENDE

Sasson, Jean P
PRINSESSEN
1. del af serie på tre (99.4 Sultana)